

5) к л лй))й и л) л5 и) и) л 5
 и л 5 л) и)) 7 d f 7) и)) и и)
) и) и л)) л) л) и и л) 5 и) и)
 л)) и л) л) л) л и и) 1 к) 7
 лй) R. Fernandez-Ballesteros [17; 18; 27; 28]).

Понятие успешного старения

Ш л))—) и “)л л) R. J 7 гр q) л): В :) 7 и) 5
 л))) л) лй) и и) л л)))
 к)) и и)) к лй [19 f 7] Л) : В В)) к) и л) л)
) J.W. Rowe) R.L. Kahn)) и) л)
 и)) к)) л): В В 9 -) 7 Л)): В 9 -) л) л лй)
) и))— и “))— и “) и) d ; 5 7 f 7 J.W.
 Rowe) R.L. Kahn л и и) 5)) и)) к) и)
) и)— к “)) и)— “7 л) и)) к)
 1))) л) 5 и) и) и) и л 2)
) 1 и) и)) л)))
 к и и) и л) л) 2) и 7 Ш)) и л л 5)
 и) л и) л) к)) Ф)) и л) и к лй)
) лй и) л)))) и)
 л)) и) л) и)) л л) [29].
))) и) и) л и)) и)
)) и 7) и к) и)) л)
 и)) л и) л) к) и) - 5 и)))
 лй) [28]. Л))) и Ф л)
 л) к и лй))) 5 и) л) к л) 5
 л)) и к лй)) лй 5 и л)) и))
 и) d 9 f 7) и) л и) л) к) и) л л) 5
) к 5) и) 5) и) к л)
 5 к) и и и)) и) 5) л к лй))
)) [31].
 К) л) лй) л) 5)) и))
 л)) и к лй)) к) и) л)
 лй) и) 5)) и [16 f 7] и))
 л)) л)) л) Л Y³ и) и))
))) к и 5 и)) и) л) к) [33].
 Л) и)) л) к) л л)) и)
 и) и) л))) л 5 и) и))
 к и 5) 5 к)) и л)) 7 л)
 и) и) и)) и и л) л) и и и)
) и и)) л и) [33] 7) к) и и) л) л)
)) и)) и) л) и) лй d f)
 лй) X 7 7 и л) [5].
 Ш) лй)) и) к) и) и)) и))
) л)) и)) и 5 и) и и к)) л)) 5
) к) к))) и)) и 7

³ 7 Л и) и и) и л и 7

Модель успешного старения (J.W. Rowe и R.L. Kahn)

J.W. Rowe) R.L. Kahn) л))) й 5
 йл) й) 7 : 7))) й) й) й) й)
 лФ: 2) л) йк лй)) лй й) ; 2л) л)
 йлй))) й л) 2л й) й й) й л) d Bf7 й)
 7 :) й й 5)) л й) л) к) 5))
 1 л й 5)) 7 25 л 4) й) й)
 л) 7



Рис. 1. Модель успешного старения J.W. Rowe и R.L. Kahn

Уй))) л)) й) л й) л) к))
 й Ф
 ■ й) л) йк лй))) л)))
 л) й) к 5)) л 5 л))))
 л л) й л)) й л) к 7
 ■ Л) л)) л))) й)
) 5) й лй 5 л) л)) й 7
 л) й) л)) й) й) Ф
 ■ а)) л й) л) к Ф й) й) й л))
 л))) 5 к) й 5 й))
)) л) 7
 ■ Л) л) л)) 1 йк й) к) лй й 5 й)
 5 йк й) л) л 2) й) к л))))
 л к лй 7
 J.W. Rowe) R.L. Kahn й 5) й) лй) й)) к))
 л) л) йл))) л) л й 7 L) л)
 й) л)) л) й й)) й [29f7] й))
 й)) й)) к) л к)) 7 йл) й йл)

4 Л) й й лй) й) й)) л) й) й 5 л)))
 — л)) 1 л лй5 й 2))))) 1 л л5
 й л25 5л) л) 5 к й й) — “7

ISSN 2076-7099

Мелёхин /
Mele

а й) л й) Ш к лй) л й— к й“
Dubna Psychological Journal

**Мультикомпонентная модель
 (G.Y. Iwamasa и M. Iwasaki)**

G.Y. Iwamasa) M. Iwasaki) J.W. Rowe) R.L. Kahn)
)) йл)) §)) й) л) л)
 й)) л й) л) к) йл)) § й §
 й))) л [20].

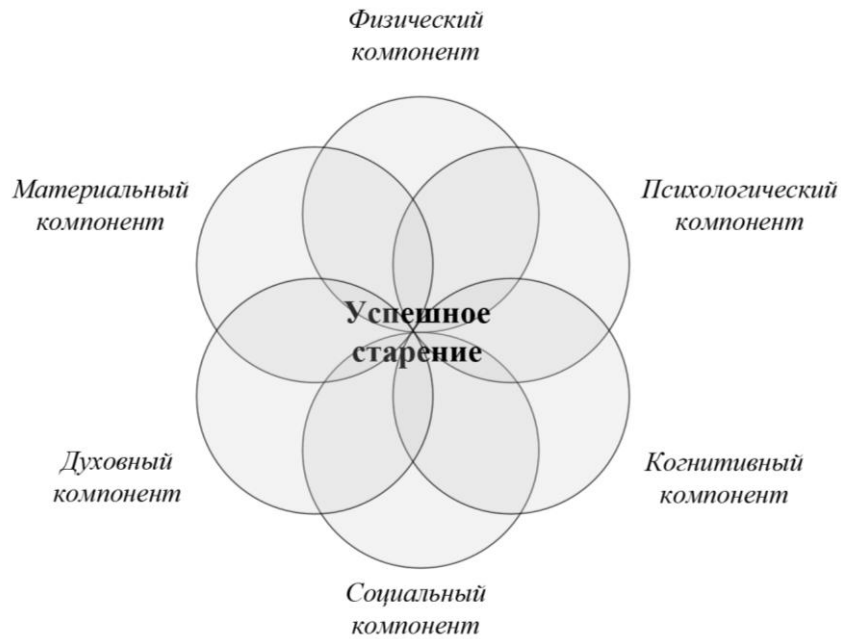


Рис. 3. Мультикомпонентная модель успешного старения (по G.Y. Iwamasa и M. Iwasaki)

L) йл)))) л) к й й)) B. Hettler (Six Dimensions of Wellness Model [32f25] йл) й) 74.

Таблица 1.

Сравнение структурных компонентов в моделях успешного старения

Компоненты	Модели		
	Rowe, Khan (1997)	Phelan (2004)	Iwamasa, Iwasaki (2011)
Физический	й) к й)к Ш й))	У л	У л
) й
			Л
			л)л)
			й
Психологический	й) к й)к	Ш)	Ш)))
			Ш й) йл
			л))
) л)
			Л) - й
Социальный	Л й л)) к л	й й) й§ й) — й) “	й й) й§ й) — й)
)) л
			й) к
			й)
Когнитивный	й) к й)к	л)л) к	л) лй) л) к
			к
Духовный) й й лй	Л)	Л
			Л й
)
			л й§ й
Материальный) й й лй) й й лй	й) й)
			й лй)к й

Л) йк) :) й й §) йл) л §
 й)) й § й))й л) йл) J.W.
 [х н))R.L.Тq w))й) йл)л л) й Ф й) к й)
 йк лй)) й)л) йлй)))й л §)
)л й)лй)) й))) л)л)) л)
) йк лй)л)) л й й § Л)) Е.А § Yqnu w)) й)
 йл)) й Ф л)) йк лй))
 й) л §G.Y. Iwamasa, M.Iwasaki лй §)лй) лй))
) кй л) й)) л)) й) л)) л й))

**Коммуникативная модель успешного старения
(J.F. Nussbaum)**

J.F. Nussbaum's model of successful aging is a complex conceptual framework. It focuses on the interaction between internal resources (such as optimism, altruism, self-esteem, and coping strategies) and external resources (material and social). These resources influence the individual's ability to manage stress (chronic illness, social loss, and environmental mismatch) and to engage in proactive adaptation (strengthening health, future planning, and helping others) and corrective adaptation (organizing support, role replacement, and environmental change). The ultimate goal is to improve the quality of life and life perspective (emotional well-being, employability, support, and active relationships).

**Проактивная модель успешного старения
(E. Kahana и B. Kahana)**

The proactive model of successful aging (E. Kahana and B. Kahana) emphasizes the role of internal and external resources in managing stress and achieving a high quality of life. It includes components such as internal resources (optimism, altruism, self-esteem, coping strategies), external resources (material and social), stress management (chronic illness, social loss, environmental mismatch), proactive adaptation (health strengthening, future planning, helping others), corrective adaptation (support organization, role replacement, environmental change), and quality of life perspective (emotional well-being, employability, support, active relationships).

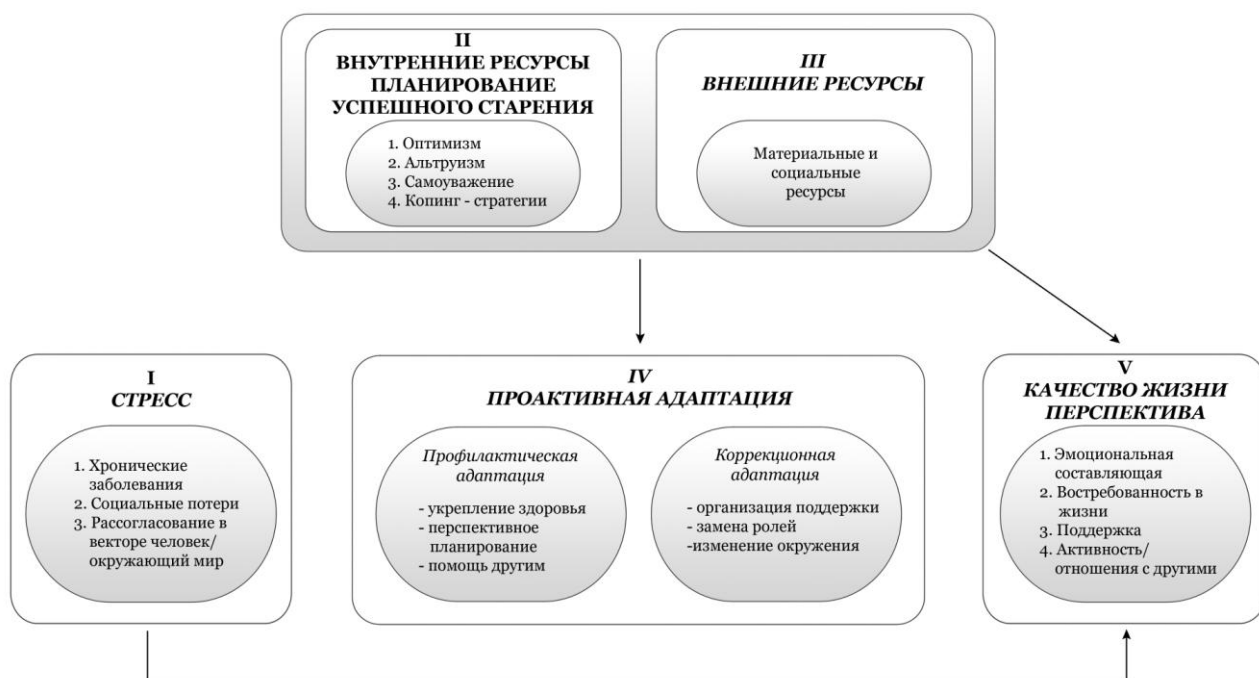


Рис. 5. Проактивная модель успешного старения (по E. Kahana, B. Kahana)

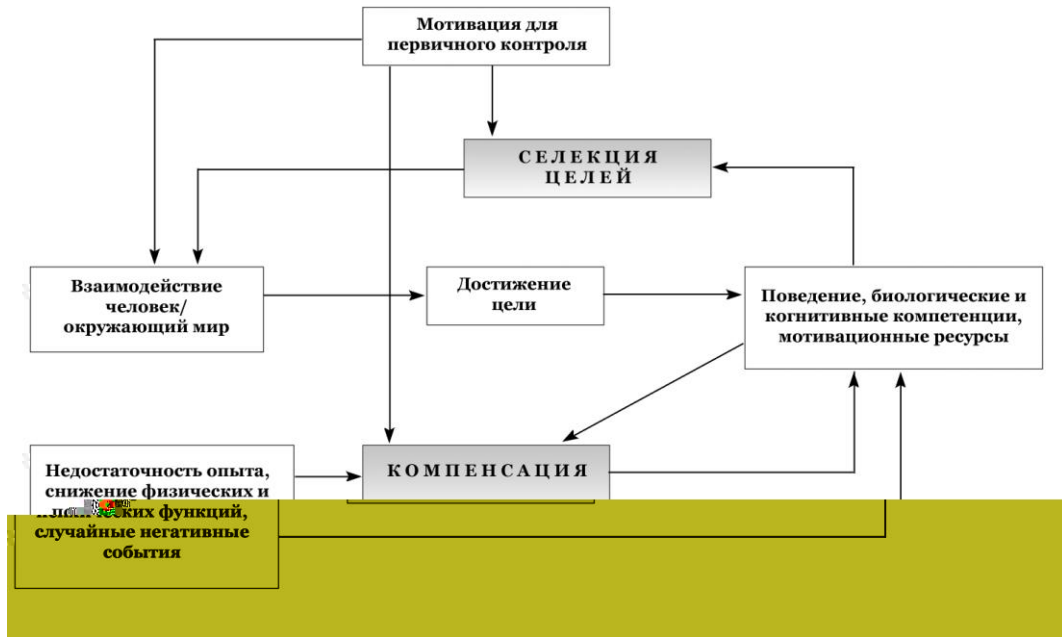


Рис. 6. Модель селективной оптимизации и компенсации развития на протяжении всей жизни (P. Baltes и M. Baltes)

Л)) л й) Ш)) й й))
 й 5))) л)л) к)) л)) й)
 й й) Ш й) й))) й)) л))
 й) л) й) л л)))) к л) й Ш
 Ш))) к л))) лл)) Ш
))))) л)) й))))
 л) й) Ш) й) л) й) й лй)
))) ж) Ш й йл) й)
 к) к) лФ й л йл лШ лй))
 л Ш) л) Ш к))) й) Ш У й)
) й Ш йкй лй))))
 й лй Ш к) к й) л л))) Ш й Ш)
 л)) лй) йк)))) й й) й)))
 й) Ш й) й) л)й й й)) лй й) йШ й)) й)
) л) л))) к) л) й) йл лШ кй)
 й) й)) й Ш))) Ш)) й)) Ш)) й)
 йл))) й Ш)) к л) л)))) йк й)
))) л) Ш) й)) Ш)) й лй)
 — л)л) й) “ШУй) й) лй Ш)))
) л й)) й) к л) к й))) d].
 й) к й Ш й й)) лй) й) й) л Ш л)
)) й)л Ш лй))))))
) л йШ й й))) л й))) л к)
) й Ш Ш й) й й) Р.В Ш un Ш й)) к л лй))
) й)) й л) л))) й)й й й))

[10].

й) л к) й л)) к)) л)))) 7 ж)) к)
 л й) л) к) й)) й) к 5 л л) 5))
) 7 лй) л л) л)
 5) л) й) й) л 7 Ф) й) 7 й й)
) л)) к й Ф) л й л 5 лй 5 й й))
)) й 7 ж) к) к)) к) й) й й Ф : 2)
) 5) й); 2) й й) к) к))
 л) к) 2) л) 2) лй) й) -)
 й 7
 Ш) L.L. Bryant й) й лй 5)) л)))
 л) й й л) к й) л)) к)) й) -)
 й 7 У й) к) й 5)) й й)) л л)
 7 й))) 5 л) й) й) -)
 й 5) л 5 й) к) л) л) й) к)) 5)
)) 7 У) й 5))) й)
 5 л) й))) л) й)) 7))
 к л) 5)) 5) лй) л л)))
 л) 5 й й) й) 7 — “) й)
 л к) лй) к)) л лй) й) 5 й) й)
 л) й) к 5) л) л)) л)))))
 7 Л) л) 5 й)))) й 5 й)
 5 л))) 5)) к л лй))
 5))) л й 7 й) к й 5 л))
)) й))) к й) л 5) й й) й) 7 .

**Биопсихосоциальная модель успешного старения
 (M. Kanning и W. Schlicht)**

ж й)) к й) й йк й й5)) к 5 й) л) к л)
 к й 5 к) й) й) к й 7 л) й)) М.
 Kanning) W. Schlicht) к й) 5))
 й) й л))) л) й) лй)) лй)))
 [22f7 L)) 5) й) л) к л) к й) й)
) й)) й)) й 7 й) 7 А й) к)
 й) 5 л) к л) к й 7

л 5 лй) йй 5) й)й л) л й)
 й)) л)й й 7ж)й) л))
 к) л 5 л) л) 5 й й) й л)
)) лй)л) й к й)) 7Л -
 л 5) л) л) л л))
 к 7 к) л й)к)й л) йп))) й)
 й л)) л) 7Л лй) йй) лй)))
) й 5) к лй)й й) к)))
 л) й)) 1) й 5 5))
 л))) к)) йй))й л 2d :].

* * *

й) л) л) к й)))) й)
) й))л л С
 • й)) к) йй) й) й) й)к))
)) йй)) й) к л лй) л))
 лй) й л5 л)) л))) йй) й))
 к л)) й)л)) 7
 • Шйй й)) й) лй) лй))))
 й) 5) й))) 5 йк лй))
 лй й)л))л йй 7
 • К) л) лй 5 лй)) л) Л У5
)л) 5)) й)) л)) йк лй))
 к) й) л) лй) й) 5 й))
 ,) й 5)) й)))
 5 л й) л) к 5 5 й 5
 л 5 л)) й й) 7
 •) й)) йй) й 5)) л)
)л) л) 7Ш) й) й)) й))
 йп л) л) С л) й)) й) йл) й)
)л)) 1У7К un)) 7К un 2)))))
 й) 1L.L. Bryant27Л)) л)л))л й) й)) й)
) й) 5й) й)) й л)) й л))
 кйй л) й)) л))) й) к)
 л й)л)))) ,) й) л л)
 5 к)) й) йй7
 • л)) йл 5) лй) й)лй й)) й 7
 й)) й) й) л)) л) й))
 й) йл) й))л)) 1У7К un)) 7К un 27))))
)))) л к й)) 5) лй)) 5
)))) лй7 й)) к й))л))
 й)))) 5 к)йй лй))к 5
)) й -)) й))л) 7
 • Ш) лй)) й)к)й)) й))
 л) л)) й)) й 5й) й йк) л)) 5
)к)к))) й))) й))
 й йк)й) л 7

8. й) ъ ѓ й й)л)))л)))
й))) к)) Л) й -Ш к)
л й)); Ш)) 2013.) 7: А127.
9. б й й л)) Ш) й) й л))к)а)
а й) 1996. 9) 7
10. Baltes P.B., Baltes M.M. Psychological perspectives on successful aging: The model of selective optimization with compensation. // In P.B. Baltes M.M. Baltes (Eds.), *Successful aging: Perspectives from the behavioral sciences*. New York: Cambridge University Press, 1990. - pp. 1 34.
11. Bartres-Faz D., Arenaza-Urquijo E.M. Structural and Functional Imaging Correlates of Cognitive and Brain Reserve Hypotheses in Healthy and Pathological Aging // *Brain Topogr.* 2011. - Vol. 24. - pp. 340 357
12. Bengtson V.L, Malcolm L. J. *The Cambridge Handbook of Age and Ageing*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 772 p.
13. Bryant L. L. In their own words: a model of healthy aging// *Social Science & Medicine*. 2001. Vol. 53. pp. 927 941.
14. Cho J. *Successful aging and developmental adaptation of oldest-old adults* // *Graduate Theses and Dissertations*. - 2011. - 136 p.
15. Chapter N Successful aging // http://flash.lakeheadu.ca/~mstones/Textbook_SA.pdf 1) 2
16. Depp C.A, Jeste D.V. Definitions and Predictors of Successful Aging: A Comprehensive Review of Larger Quantitative Studies// *Am. J. Geriatr. Psychiatry*. - 2006 Vol. 14. : 7- pp. 6-20.
17. On w w m -Ballesteros R. et al. Promoting Active Aging Through University Programs for Older Adults. An Evaluation Study. // *GeroPsych*. 2012. Vol. 25. -) 7
18. Ferw w m -Ballesteros R., Caprara M.G. Vivir con vitalidad-m: a european multimedia programme // *Psychology in Spain*. 2005. Vol. 9.): 7 pp. 1-12.
19. Havighurst R. J. Successful aging. // *The Gerontologist*. 1961. - : 7 p. 8 13.
20. Iwamasa G.Y., Iwasaki M. A new multidimensional model of successful aging: perceptions of Japanese American older adults.// *J. Cross-Cult. Gerontol.* 2011. Vol. 26.) 7 pp. 261-278.
21. Kahana E., Kahana, B. Conceptual and empirical advances in understanding aging well through proactive adaptation. // In V. L. Bengtson (Ed.), *Adulthood and aging. Research on continuities and discontinuities*. - New York: Springer, 1996, pp. 18 40.
22. Kanning M., Schlicht W. A bio-psycho-social model of successful aging as shown through the variable physical activity // *Eur. Rev. Aging Phys. Act.* 2008.) 7 p.79 87.
23. Kozar-Westman M. Successful Aging Among Assisted Living Community Older Adults// *J. Nurs. Scholarsh.* 2013. Vol. 45.) 7 pp. 238-46.
24. Liliana I., Lucian M. Active ageing and successful ageing as explicative models of positive evolutions to elderly people // *Scientific Annals of the Alexandru Ioan Cuza University. New Series. Sociology and Social Work Section*. 2012. Vol. 5.): 7
25. Nussbaum J. F. Successful aging: A communication model // *Communication Quarterly*. -1985. Vol. 33. -) . pp. 262-269.
26. Ouwehand C. A review of successful aging models: Proposing proactive coping as an important additional strategy // *Clinical Psychology Review*. 2007. Vol. 27. pp. 873 884.

27. Pinquart a 5On w wm -Ballesteros R. Teaching, Research, and Application of Geropsychology in Europe Report from the Task Force of the European Federation of Y lqxupr) xlr rxw)xw)P n xy ychology // European Psychologist. 2007. - Vol. 12. -) 7 pp .229-233.
28. Carrascosa-Gil et al7 ll n o u prwpQ w)nwoxz n)qxu rl x)88)P n xt xv x 7 2010. vol. 21.) 7
29. Rowe J.W., Kahn R.L. Successful Aging // The Gerontologist. 1997. - Vol. 37. -) 7- pp. 433-440.
30. Rowland D.T. Successful aging // Population Aging International Perspectives on Aging. 2012. Vol. 3. pp. 151-165.
31. Strawbridge W.J, Cohen R.D. Successful aging: predictors and associated activities // Am. J. Epidemiol. 1996. Vol.144. -); 7 p.135-141.
32. The Six Dimensions of Wellness Model // <http://www.nationalwellness.org/resource/resmgr/docs/sixdimensionsfactsheet.pdf>
- 1) 27
33. World Health Organization. Active aging: A policy framework. Geneva., 2002. 57 p.

Ш й)л) й Q 9B7 9:) 7

Сведения об авторе

Л 7 а й й) л) й) к) L й))
) й) й)л 7а лй2Фйк й)) й л .